

SPAREBANKEN SØR

2. kvartal 2019

Innhold

Nøkkeltall konsern	3
Styrets beretning	4
Resultatregnskap	13
Balanse	14
Kontantstrøm	15
Egenkapitaloppstilling	16
Noter	17
Risiko og Kapitalstyring	30
Kvartalsvis resultatutvikling	31
Nøkkeltall konsern 2013-2018	32
Beregninger	33
Alternative resultatmål - APM	34
Erklæring i henhold til Verdipapirhandelloven § 5-6	35

Resultat (mill. kroner)	2. kv. 2019	2. kv. 2018	30.06.2019	30.06.2018	31.12.2018
Netto renteinntekter	467	433	904	858	1 729
Netto provisjonsinntekter	86	84	160	158	318
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	5	28	24	54	2
Sum andre driftsinntekter	25	21	31	23	23
Sum netto inntekter	583	566	1 119	1 093	2 072
Sum driftskostnader før tap	231	218	460	430	884
Driftsresultat før tap	352	348	659	663	1 188
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	2	5	5	5	-36
Resultat før skattekostnad	350	343	654	658	1 224
Skattekostnad	83	65	154	142	285
Resultat for perioden	267	278	500	516	939
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltning					
Netto renteinntekter	1,52 %	1,48 %	1,47 %	1,49 %	1,46 %
Netto provisjonsinntekter	0,28 %	0,29 %	0,26 %	0,27 %	0,27 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	0,02 %	0,10 %	0,04 %	0,09 %	0,00 %
Andre driftsinntekter	0,08 %	0,07 %	0,05 %	0,04 %	0,02 %
Sum netto inntekter	1,90 %	1,93 %	1,82 %	1,89 %	1,75 %
Sum driftskostnader før tap	0,75 %	0,74 %	0,75 %	0,74 %	0,75 %
Driftsresultat før tap	1,15 %	1,19 %	1,07 %	1,15 %	1,00 %
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	0,01 %	0,02 %	0,01 %	0,01 %	-0,03 %
Resultat før skattekostnad	1,14 %	1,17 %	1,06 %	1,14 %	1,03 %
Skattekostnad	0,27 %	0,22 %	0,25 %	0,25 %	0,24 %
Resultat for perioden	0,87 %	0,95 %	0,81 %	0,89 %	0,79 %
Nøkkeltall resultat					
Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	9,0 %	10,1 %	8,6 %	9,6 %	8,5 %
Kostnader i % av inntekter	39,6 %	38,5 %	41,1 %	39,3 %	42,7 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	40,0 %	40,5 %	42,0 %	41,4 %	42,7 %
Nøkkeltall balanse					
Forvaltningskapital	125 697	118 479	125 697	118 479	121 125
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	124 400	117 400	123 900	116 400	118 600
Netto utlån til kunder			104 964	100 529	102 942
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.			4,4 %	6,2 %	5,6 %
Innskudd fra kunder			59 946	57 264	56 537
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.			4,7 %	2,8 %	1,7 %
Innskudd i % av netto utlån			57,1 %	57,0 %	55 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)			12 200	11 478	11 845
Tap i prosent av netto utlån, annualisert			0,01 %	0,01 %	-0,17 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån			0,32 %	0,27 %	0,21 %
Andre nøkkeltall					
Likviditetsreserve (LCR) konsern			146 %	167 %	159 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern - EUR			3033 %	603 %	4727 %
Likviditetsreserve (LCR) morbank			137 %	165 %	180 %
Ren kjernekapitaldekning			15,0 %	15,0 %	14,8 %
Kjernekapitaldekning			16,5 %	16,6 %	16,4 %
Kapitaldekning			18,6 %	18,9 %	18,5 %
Ren kjernekapital			10 900	10 227	10 513
Kjernekapital			12 011	11 317	11 603
Netto ansvarlig kapital			13 564	12 845	13 134
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)			9,0 %	9,1 %	9,1 %
Antall ekspedisjonssteder			34	34	34
Antall årsverk i bankvirksomheten			427	419	434
Nøkkeltall egenkapitalbeviset					
Egenkapitalbevisbrøk, vektet gjennomsnitt for perioden	17,2 %	17,9 %	17,2 %	17,9 %	17,9 %
Antall utstedte bevis			15 663 943	15 663 944	15 663 944
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)	2,1	2,5	4,0	4,5	7,7
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)	2,7	2,9	5,1	5,5	10,1
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis			6,0	6,0	6,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			122,2	118,9	123,2
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			0,8	0,8	0,8
Børskurs ved utgangen av perioden			95,0	97,2	96,9

Styrets beretning

Generelt

Sparebanken Sør er et uavhengig og selvstendig finanskonsern med virksomhet innenfor bank, verdipapirhandel og eiendoms-megling i Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark og Rogaland.

Eiendomsmeglervirksomheten drives gjennom datterselskapet Sørmeglere. Skade- og livsforsikringsprodukter leveres via forsikrings-selskapet Frende hvor banken er deleier. Banken er også deleier i selskapene Norne Securities og Brage Finans, leverandører av henholdsvis verdipapirhandel, leasing og forbruksfinansiering.

Hovedtrekk 2. kvartal 2019

- Godt resultat fra ordinær drift
- Positiv utvikling i netto renteinntekter
- Meget godt resultatbidrag fra Frende og Brage
- Effektiv drift og lave kostnader
- Meget lave tap på utlån
- 12 måneders utlånsvekst på 4,4 prosent
- 12 måneders innskuddsvekst på 4,7 prosent
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 9,0 prosent
- Ren kjernekapitaldekning på 15,0 prosent og uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 9,0 prosent

Hovedtrekk 1. halvår 2019

- Godt resultat fra ordinær drift
- Positiv utvikling i netto renteinntekter
- Gode resultatbidrag fra Frende og Brage
- Effektiv drift og lave kostnader
- Meget lave tap på utlån
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 8,6 prosent

Økonomiske rammebetingelser

Styringsrenten ble den 20. juni 2019 økt fra 1,00 prosent til 1,25 prosent. Begrunnelsen for renteøkningen var at det har vært god vekst i norsk økonomi, og at den underliggende prisveksten har vært noe høyere enn inflasjonsmålet på 2 prosent. Slik Norges Bank vurderer utsiktene og risikobildet vil styringsrenten mest sannsynlig bli satt videre opp i løpet av det neste året.

Kapitalmarkedene i både inn- og utland har vært velfungerende. Dette har gitt konsernet tilgang til finansiering gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett i 2019. Kreditspreadene har vært relativt stabile i 1. halvår 2019.

Årsveksten i innenlandsk bruttogjeld til publikum, K2, var ved utgangen av juni 2019 på 5,7 prosent. Veksten i kreditt til husholdninger og næringsliv var på henholdsvis 5,5 prosent og 5,8 prosent.

Finansdepartementet besluttet i desember 2018 å øke kravet til motsyklisk kapitalbuffer fra 2,0 prosent til 2,5 prosent med virkning fra 31. desember 2019. Økningen er i tråd med anbefaling gitt av Norges Bank.

Finanstilsynet foreslo i oktober 2018 endringer i regelverket for identifisering av systemviktige finansforetak. I mai 2019 konkluderte Finansdepartementet med at forslaget til endringer ikke vil bli tatt til følge, og at kriteriene for identifisering av systemviktige banker ikke bør endres.

Finansdepartementet sendte i ettertid ut et høringsutkast hvor det ble foreslått en gradvis økning av systemrisikobufferkravet fra dagens 3 prosent til 4,5 prosent i 2021. Dette for å sikre at man ikke fikk uønskede svekkelser i kapitalnivået i norske banker som følge av implementeringen av EUs kapitalkravsregelverk for banker (CRR/CRD IV). For Sparebanken Sør vil forslaget medføre at kravet til ren kjernekapital øker med 0,5 prosentpoeng innen utgangen av 2019. Samtidig forventes innføringen av SMB-rabatt å gi en positiv effekt på 0,4 prosentpoeng i 2019. Det forventes en samlet effekt av SMB-rabatt på 1,1 prosentpoeng.

Resultat

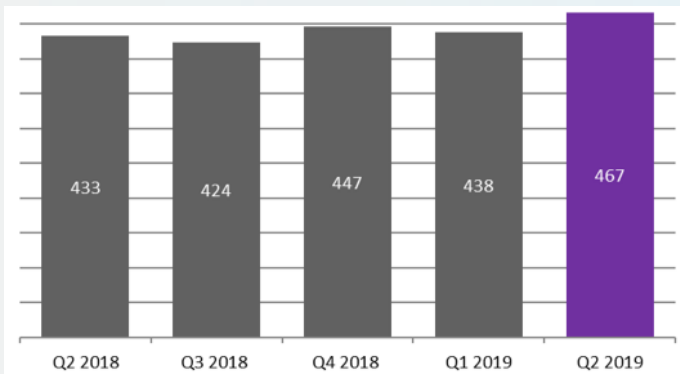
Resultat før skatt utgjorde 350 mill. kroner i 2. kvartal 2019, mot 343 mill. kroner i samme periode i 2018.

Egenkapitalavkastning etter skatt for konsernet utgjorde 9,0 prosent i 2. kvartal 2019, mot 10,1 prosent i samme periode 2018.

Resultat før skatt etter 1. halvår 2019 utgjorde 654 mill. kroner, mot 658 mill. kroner i samme periode i 2018. Egenkapitalavkastningen etter skatt utgjorde 8,6 prosent i 1. halvår 2019.

Rentenetto

Rentenetto pr. kvartal i mill. kroner

Netto renteinntekter utgjorde 467 mill. kroner i 2. kvartal 2019, mot 433 mill. kroner i 2. kvartal 2018.

Det har vært press på utlånsmarginene i 2019, spesielt innen personmarkedet, som følge av økning i NIBOR. Effekten av økte markedsrenter var mindre i bedriftsmarkedet hvor en stor andel av utlånene er knyttet til NIBOR. Økning i markedsrenter har også gitt økte fundingkostnader i kvartalet.

Etter at Norges Bank satte opp styringsrenten i mars 2019, har også banken gjennomført en økning i utlånsrentene. Renteendringen på boliglån hadde effekt fra 7. mai og bidrar til økte renteinntekter i kvartalet. Marginene på innskudd har vært *stigende* i 2019.

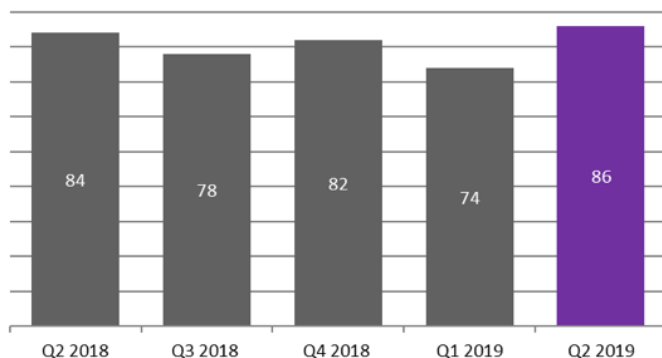
Norges Bank satte igjen opp styringsrenten i juni 2019. Banken har fulgt opp dette ved å øke utlånsrentene, renteendringen for boliglån vil ha full effekt fra 7. august 2019.

Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i 2. kvartal 2019 var 1,52 prosent, opp fra 1,48 prosent på samme tid året før.

Styrets beretning

Provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter pr. kvartal i mill. kroner

Netto provisjonsinntekter utgjorde 86 mill. kroner i 2. kvartal 2019, mot 84 mill. kroner i 2. kvartal 2018.

Brutto provisjonsinntekter i 2. kvartal 2019 viste 100 mill. kroner, mot 98 mill. kroner i 2. kvartal 2018.

Provisjonsinntekter	2. kvartal 2019	2. kvartal 2018	Endring	1. halvår 2019	1. halvår 2018	Endring
Betalingsformidling	44	42	2	86	83	3
Eiendomsmegling	34	33	1	61	53	8
Øvrige produktselskaper	22	23	-1	40	49	-9
Sum	100	98	2	187	185	2

Det har vært økte inntekter fra betalingsformidling og eiendomsmegling. Det har vært en reduksjon i andre provisjonsinntekter. Dette skyldes hovedsakelig en engangsutbetaling på 5 mill. kroner knyttet til provisjon fra salg av livsforsikring i 1. kvartal 2018.

Finansielle instrumenter

Netto inntekter fra finansielle instrumenter ble 5 mill. kroner i 2. kvartal 2019, mot 28 mill. kroner i samme periode i 2018. 2. kvartal 2018 var sterkt påvirket av fusjonen mellom Vipps AS, BankAxept AS og BankID Norge AS. Fusjonen medførte en samlet verdijustering av aksjene på 37 mill. kroner i 2. kvartal 2018.

Netto inntekter fra finansielle instrumenter	2. kvartal 2019	2. kvartal 2018	Endring	1. halvår 2019	1. halvår 2018	Endring
Sertifikater og obligasjoner	-3	-7	4	7	-3	10
Aksjer inkl. utbytte	1	50	-49	8	49	-41
Fastrenteutlån	-12	4	-16	-9	19	-28
Utstedte verdipapirer - sikringsbokføring	12	-13	25	13	-10	24
Tilbakekjøp egne utstedte obligasjoner	-	-7	7	-9	-10	0
Andre Finansielle instrumenter	7	2	5	13	9	4
Sum	5	28	-23	24	54	-30

Kredittspredene i obligasjonsmarkedet har vært relativt stabile i kvartalet.

Resultateffekter knyttet til sikringsbokføring gjelder i all hovedsak verdiendring knyttet til basisswapper. Basisswappene benyttes som instrument for sikringsbokføring av gjeld med fast rente utstedt i euro. Verdien på basisswappene svinger som følge av markedsendringer og resultatføres. Dette er sikringsinstrumenter, og sett over instrumentenes løpetid er markedsverdiendringene null, forutsatt at obligasjonene holdes til forfall.

Inntekter fra tilknyttede selskaper

Den strategiske satsingen gjennom økte eierandeler i Frende Holding AS og Brage Finans AS har i 2. kvartal gitt en meget positiv resultat effekt. Netto resultatandel fra tilknyttede selskaper utgjorde solide 23 mill. kroner i 2. kvartal 2019.

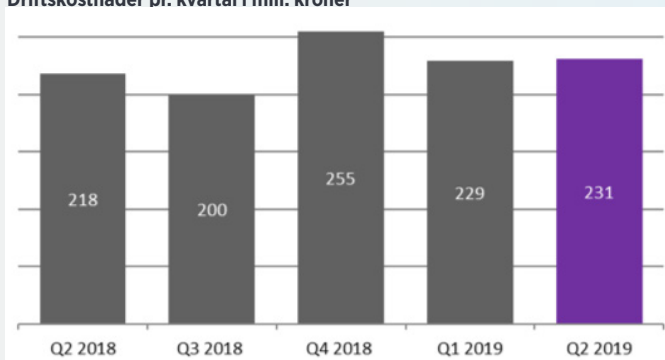
Konsernets eierandel i Brage Finans AS utgjør 20,8 prosent, og Sparebanken Sør sin resultatandelen utgjorde i 2. kvartal 6,9 mill. kroner. Resultatandelen utgjorde 12,4 mill. kroner i 1. halvår 2019. I 2018 var ikke Brage Finans AS klassifisert som tilknyttet selskap.

Sparebanken Sørs resultatandel i Frende Holding AS utgjorde i 2. kvartal 2019 21,1 mill. kroner. I 1. halvår utgjorde resultatandelen 24,4 mill. kroner.

I forbindelse med kjøp av aksjer i Frende Holding AS i 2018 ble det identifisert merverdier som skal avskrives over forventet levetid. Konsernet har avskrevet merverdiene med 5 mill. kroner i 2. kvartal og 10 mill. kroner i 1. halvår 2019.

Driftskostnader

Driftskostnader pr. kvartal i mill. kroner

Driftskostnadene utgjorde 231 mill. kroner i 2. kvartal 2019, opp fra 218 mill. kroner i samme periode i 2018.

Driftskostnadene i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 0,75 prosent (0,74 prosent) i 2. kvartal 2019. Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 39,6 prosent (38,5 prosent).

Kostnadene i bankvirksomheten utgjorde 201 mill. kroner i 2. kvartal 2019, mot 191 mill. kroner i samme periode i 2018. Økningen på 10 mill. kroner fordeler seg på økte lønnskostnader og økte avskrivninger, begge deler som følge av strategiske satsinger.

Banken har også endret praksis knyttet til lønnsutbetaling. Tidligere ble det utbetalt 1,5 månedslønn i desember. Fra og med 1. januar 2019 ble det utbetalt lik lønn hver måned. Dette gir en økning i lønnskostnaden i 2. kvartal på 3 mill. kroner og 6 mill. kroner i 1. halvår. Endringen vil medføre en tilsvarende lavere lønnskostnad i 4. kvartal.

Det forventes at kostnadsnivået i bankvirksomheten for 2019 vil ligge på nivå med 2018.

Tap og mislighold

Netto tap på utlån utgjorde 2 mill. kroner i 2. kvartal 2019, og utgjorde 0,01 prosent av netto utlån. Netto tap på utlån utgjorde 5 mill. kroner i samme periode i 2018.

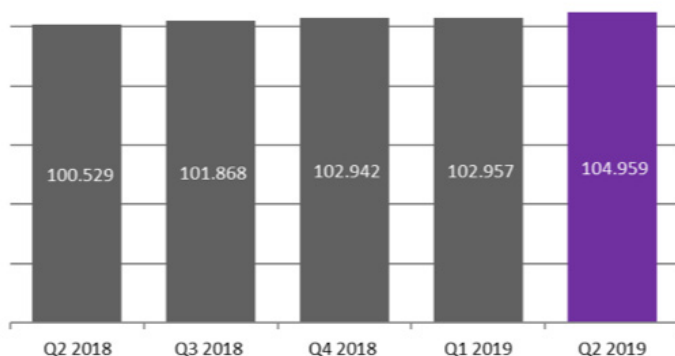
Totale nedskrivninger for konsernet beløp seg til 436 mill. kroner pr. 2. kvartal 2019, som utgjorde 0,41 prosent av brutto utlån. Tilsvarende tall i 2018 var 559 mill. kroner og 0,56 prosent av brutto utlån.

Brutto misligholdte lån over 90 dager var 333 mill. kroner, som utgjorde 0,32 prosent av brutto utlån. Dette var høyere enn tilsvarende tidspunkt i 2018, hvor brutto misligholdte lån var på 270 mill. kroner og utgjorde 0,27 prosent av brutto utlån.

Styrets beretning

Utlån

Utlån i mill. kroner

Netto utlån har de siste tolv månedene økt med 4,5 mrd. kroner til 105 mrd. kroner, en vekst på 4,4 prosent.

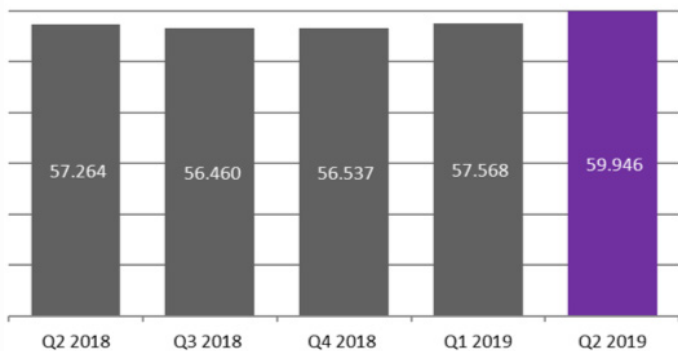
Brutto utlån til personkunder har de siste tolv måneder økt med 3,8 mrd. kroner til 69,5 mrd. kroner, en vekst på 5,8 prosent. Utlånsveksten er noe høyere enn kredittveksten i Norge.

Brutto utlån til bedriftskunder har økt de siste tolv måneder med 0,5 mrd. kroner til 35,6 mrd. kroner, en vekst på 1,3 prosent. Lavere vekst innen bedriftsmarkedet skyldes at banken har vært noe avventende som følge av fortsatt usikkerhet knyttet til fremtidige kapitalkrav.

Utlån til personkunder utgjorde 66 prosent (65 prosent) av totale utlån ved utgangen av 2. kvartal 2019.

Innskudd

Innskudd i mill. kroner

Innskudd fra kunder har de siste tolv månedene økt med 2,7 mrd. kroner til 59,9 mrd. kroner, en vekst på 4,7 prosent.

Innskudd fra personkunder har økt med 1,1 mrd. kroner til 28,5 mrd. kroner, en vekst på 4,0 prosent.

Innskudd fra bedriftskunder har økt med 1,5 mrd. kroner til 31,2 mrd. kroner, en økning på 4,9 prosent.

Innskuddsdekningen i Sparebanken Sør var 57,1 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2019, opp fra 57,0 prosent på samme tidspunkt året før.

Markedsfinansiering og likviditetsportefølje

Konsernet har en god likviditetssituasjon. Likviditetsbufferne er betryggende, og forfallstrukturen på innlånene er godt tilpasset virksomheten. Nye langsiktige innlån opptas ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett og seniorgjeld. Konsernet har tilrettelagt for langsiktig finansiering fra det internasjonale markedet gjennom etablerte EMTN programmer.

Samlet ordinær markedsfinansiering utgjorde 49,2 mrd. kroner ved utgangen av 2. kvartal 2019, hvorav 67 prosent var obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Langsiktig finansiering utgjorde 84 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2019.

Konsernets beholdning av rentebærende verdipapirer utgjorde 17,0 mrd. kroner pr. 30. juni 2019. Konsernets likviditetsreserve (LCR) utgjorde 146 prosent pr. 30. juni 2019 (137 prosent i morbank).

Rating

Sparebanken Sør har en A1 rating med «Stable Outlook» fra Moody's. Denne ble endret i juni 2019 fra «Negative Outlook» i forbindelse med innføring av krisehåndteringsdirektivet i norsk rett.

Det er nå klart at Finanstilsynet vil fastsette MREL-krav for de største norske bankene i løpet av 2019, og det er også avklart at det ikke vil bli noen endringer i hvilke banker som defineres som systemviktige.

Alle obligasjoner med fortrinnsrett som utstedes av Sparebanken Sør Boligkreditt AS, er også ratet av Moody's, og obligasjonene har en trippel A-rating (Aaa).

Ansvarlig kapital og kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital utgjorde 13,6 mrd. kroner. Hybridkapital utgjorde 1,1 mrd. kroner og ansvarlig lån 1,6 mrd. kroner. Ved utgangen av 2. kvartal 2019 utgjorde ren kjernekapitaldekning 15,0 prosent, kjernekapitaldekningen 16,5 prosent og kapitaldekningen 18,6 prosent for konsernet Sparebanken Sør. Beregningene er basert på standardmetoden i Basel II regelverket.

Sparebanken Sør eier 20,8 prosent av Brage Finans AS. Selskapet er forholdsmessig konsolidert etter reglene om samarbeidende grupper.

For morbank utgjorde ren kjernekapital 15,2 prosent, kjernekapitaldekningen 16,9 prosent og kapitaldekningen 19,4 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2019.

Pilar 2-kravet for Sparebanken Sør ble fastsatt i 2018 til 2,0 prosent av risikovektet balanse. Kravet er knyttet til en vurdering av risikofaktorer som ikke dekkes av pilar 1-kravene, og inkluderer også ny metode for å beregne kapitalkrav tilknyttet deleid forsikringselskap. Kapitalkrav knyttet til eierandel i Frende Holding AS utgjør alene ca. 0,3 prosentpoeng.

Konsernet oppfylte kapitalkravene på henholdsvis 14,0 prosent for ren kjernekapital, 15,5 prosent for kjernekapital og 17,5 prosent for totalkapital.

Finansdepartementet besluttet i desember 2018 å øke kravet til motsyklisk kapitalbuffer med 0,5 prosentpoeng med virkning fra 31. desember 2019, og konsernet har ved årsskiftet en ambisjon om 15,3 prosent ren kjernekapitaldekning.

Finansdepartementet har også sendt ut et høringsutkast hvor det er foreslått en økning i systemrisikobufferkravet på totalt 1,5 prosentpoeng i perioden fra 2019 til 2021. For banker som benytter standardmetoden foreslås det en gradvis økning, og dersom forslaget vedtas, innebærer det for Sparebanken Sør at kravet til ren kjernekapital øker med 0,5 prosentpoeng fra 31. desember 2019. Det forventes samtidig en positiv effekt på bankens kapitaldekning med 0,4 prosentpoeng gjennom redusert beregningsgrunnlag, som følge av innføringen av SMB-rabatt. Nettoeffekten for 2019 forventes dermed å bli lav, anslagsvis 0,1 prosentpoeng.

Konsernet vil tilpasse seg nye krav og sikre nødvendige buffere over minimumskravet.

En viktig del av konsernets målsetting er at ren kjernekapitaldekning skal være på nivå med sammenlignbare banker. Av de store regionbankene er det bare Sparebanken Sør som benytter standardmetoden i kapitaldekningsberegningen. Sparebanken Sør har vedtatt å søke Finanstilsynet om godkjenning av interne modeller i kapitalberegningen (IRB). Det tas sikte på å sende søknad til Finanstilsynet i løpet av 2020.

Konsernets uvektede kjernekapitalandel (leverage ratio) utgjorde 9,0 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2019, mot 9,1 prosent ved utgangen av 2. kvartal 2018. Bankens soliditet vurderes som meget tilfredsstillende.

Styrets beretning

Bankens egenkapitalbevis

Banken hadde pr. 30. juni 2019 utstedt 15 663 944 egenkapitalbevis. Resultat (konsern) pr. egenkapitalbevis utgjorde 2,7 kroner pr. bevis i 2. kvartal og 5,1 kroner pr. bevis i 1. halvår. Eierbrøk for 2. kvartal 2019 var 17,2 prosent. Hybridkapitalen (fondsobligasjonslån), som er klassifisert som egenkapital, er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk.

Utbytte

Sparebanken Sør skal gjennom god, stabil og lønnsom drift sikre at egenkapitalbeviserne oppnår konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Overskuddet skal fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av egenkapitalen.

Ved fastsettelse av årlig utbytte skal bankens kapitalbehov ivaretas, herunder myndighetspålagte krav til kapitaldekning, forventninger hos investorer samt bankens strategiske planer.

Det er en målsetting om at 50 til 70 prosent av egenkapitalbevisernes andel av årets resultat etter skatt skal utdeles som utbytte.

Datterselskaper og samarbeidende selskaper

Bankens heleide datterselskap **Sparebanken Sør Boligkreditt AS** har konsesjon til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og benyttes som et instrument i bankens langsiktige fundingstrategi. Pr. 30. juni 2019 hadde banken overført boliglån på 38,3 mrd. kroner til selskapet, tilsvarende 54 prosent av samlede utlån til personmarkedet.

Bankens egen eiendomsmeglervirksomhet, **Sørmegleren**, er den klart ledende megleren på Sørlandet. Sørmegleren fortsetter å vokse, har nå 80 ansatte og er lokalisert på 16 steder. Sørmegleren oppnådde i 1. halvår 2019 et resultat før skatt på 1,0 mill. kroner, mot 2,4 mill. kroner i samme periode året før.

Frende Holding AS (eierandel 20,2 prosent) er morselskapet til Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS, som tilbyr skade- og livsforsikring til privatpersoner og bedrifter.

Frende Holding AS hadde i første halvår et resultat før skatt på 179,8 mill. kroner (10,7 mill. kroner). Andre kvartal 2019 viste et resultat før skatt på 136,0 mill. kroner (58,6 mill. kroner). Det gode kvartalsresultatet er knyttet til god forsikringsteknisk utvikling spesielt i skadevirksomheten, i tillegg til god finansavkastning.

Frende Skade hadde et resultat før skatt første halvår på 116,2 mill. kroner (-49,8 mill. kroner). Resultatet for andre kvartal isolert var 99,4 mill. kroner (16,4 mill. kroner). Selskapet hadde totalt 2 083 mill. kroner (1 900 mill. kroner) i bestandspremie, og er fordelt på over 165 000 kunder. Markedsandelen fortsetter å vokse, og er pr. utgangen av første kvartal 3,5 prosent.

Skadeprosenten i første halvår var 81 % (89,4 prosent), og selskapets combined ratio var 98,5 prosent (108,1 prosent). Isolert i andre kvartal var skadeprosenten 71,2 prosent, betydelig bedre enn tilsvarende kvartal i 2018 på 82,3 %. Skadefrekvens på de store produktene som bil, ting og reise har hatt god utvikling spesielt i årets 2. kvartal.

Frende Liv hadde i første halvår et resultat før skatt på 72,9 mill. kroner (62,9 mill. kroner). Resultat for andre kvartal isolert var 41,4 mill. kroner (44,2 mill. kroner). Risikoresultater hittil var noe lavere enn tilsvarende året før, mens finansresultat bidro til at halvårsresultat var bedre enn fjoråret.

Finansresultatet var i første halvår på 42,0 mill. kroner (9,9 mill. kroner), mens i andre kvartal isolert bidrar finans med 15,2 mill. kroner (6,9 mill. kroner).

Bestandspremien til Frende Liv økte med 41 mill. kroner i første halvår, og var ved utgangen av første halvår på 960 mill. kroner (872 mill. kroner).

Brage Finans AS (eierandel 20,8 prosent) er et finansieringsselskap som tilbyr leasing og salgspantlån til bedrifts- og privatmarkedet. Selskapet har hovedkontor i Bergen med kontorer i Stavanger, Kristiansand og Ålesund. Distribusjon av selskapets produkter skjer hovedsakelig gjennom eierbanker, eget salgssapparat og via forhandlere.

Brage Finans AS (Brage) oppnådde i 1. halvår 2019 et resultat før skatt på 78,0 mill. kroner, mot 42,8 mill. kroner i samme periode året før. Resultatframgang var på hele 82 prosent. Resultatet tilsvarte en egenkapitalavkastning på 9,0 prosent sammenlignet med 7,8 prosent per 1. halvår 2018.

Brage Finans hadde ved utgangen av 1. halvår 2019 en brutto utlånsportefølje på 10,7 mrd. kroner, en økning på 2,8 mrd. kroner (36 prosent) sammenlignet med samme tid året før.

Norne Securities AS (eierandel 17,6 prosent) er et verdipapirforetak som tilbyr internetthandel, tradisjonelle meglertjenester og corporate finance tjenester.

Norne har videreutviklet rollen som Norges ledende rådgiver og tilrettelegger for egenkapitalbevis i norske sparebanker. Selskapet har videre spisset virksomheten i to klare markedsområder: Online aksje- og fondshandel til privatkundemarkedet og Corporate Finance- og Investeringsrådgivning til bedriftskundemarkedet og profesjonelle investorer.

Balder Betaling AS (eierandel 22,2 prosent) eies av Sparebanken Sør sammen med 14 andre sparebanker. Selskapet har en eierandel på 10,6 prosent i Vipps AS, og har som mål å videreutvikle Vipps sammen med øvrige eiere.

Utsiktene fremover

Styret anser resultatet for 2. kvartal 2019 som tilfredsstillende. Renteendringer er gjennomført, og nye renteendringer er varslet, dette vil gjøre banken godt posisjonert til å levere gode resultater i 2019. Rammebetingelsene for norsk økonomi og for Sparebanken Sør i den nærmeste tiden synes å være gode.

Boligprisene i bankens hovedmarkeder har hatt en positiv, men moderat utvikling over flere år. Statistikken for 2. kvartal 2019 viste en positiv vekst i boligprisene i bankens markedsområde. Konsernets utlån med pant i bolig er godt sikret, og konsernet står godt rustet for å møte eventuelle fall i boligprisene. Dette underbygges av gjennomførte stresstester.

Norges Bank endret styringsrenten 20. juni 2019 fra 1,00 prosent til 1,25 prosent. Norges Banks prognoser indikerer at styringsrenten mest sannsynlig bli satt videre opp i løpet av det neste året.

Konsernet har et krav til ren kjernekapital, inkludert nytt pilar 2-tillegg på 2,0 prosent, som utgjør 14,0 prosent. Finansdepartementet besluttet i desember 2018 å øke kravet til motsyklisk kapitalbuffer med 0,5 prosentpoeng med virkning fra 31. desember 2019 og konsernets krav til ren kjernekapital øker da til 14,5 prosent. Konsernet har en målsetning om ren kjernekapitaldekning på 15,3 prosent ved årsskiftet. Ved utgangen av 2. kvartal 2019 er ren kjernekapitaldekning 15,0 prosent. Banken vil tilpasse seg målet, innen utgangen av året, gjennom ordinær drift.

Den 25. juni sendte Finansdepartementet ut et høringsutkast hvor det ble foreslått at systemrisikobufferkravet blir gradvis økt fra dagens 3 prosent til 4,5 prosent i 2021. Forslaget vil medføre at krav til ren kjernekapital øker med ytterligere 0,5 prosentpoeng innen utgangen av 2019. Bankens målsetning om ren kjernekapitaldekning ved årets utgang har ikke hensyntatt forslaget til økt systemrisikobuffer, eller effekt av SMB-rabatt. Foreløpig beregning av SMB-rabatt er på 1,1 prosentpoeng. Effekten av SMB-rabatt i 2019 er beregnet til 0,4 prosentpoeng. Nettoeffekten for banken er begrenset til anslagsvis 0,1 prosentpoeng i 2019.

Konsernet har en langsiktig ambisjon om en utlånsvekst i overkant av kredittveksten. Konsernet har et mål om en egenkapitalavkastning på 9 prosent.

Konsernet implementerte i 2018 standarden IFRS 9, som har hatt betydning for beregning av konsernets tapkostnad. Konsernet avsetter for forventede tap, og det forventes noe større svingninger i tapkostnader fremover. Basert på bankens sammensetning av utlånsporteføljen, konjunkturutviklingen og lokale markedsforhold, forventes det at tapene i Sparebanken Sør vil ligge på et lavt nivå for 2019.

Styrets beretning

Banken skal i tråd med vedtatt strategi ha høy oppmerksomhet på kostnader og langsiktig verdiskaping. Bankens investeringer i teknologi vil fortsette, og skal bidra til kostnadseffektiv drift, samt muliggjøre effektivisering av kontorstrukturen. Dette, sammen med god kvalitet i kredittarbeidet, vil bidra til fortsatt lønnsom vekst og utvikling for Sparebanken Sør.

Hendelser etter kvartalets utløp

Det har ikke vært registrert hendelser etter 30. juni 2019 som påvirker kvartalsregnskapet.

Kristiansand, 8. august 2019

Stein A. Hannevik
styrets leder

Inger Johansen
nestleder

Tom Erik Jebsen

Erling Holm

Marit Kittilsen

Mette Ramfjord Harv

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Gunnhild Tveiten Golid
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

MORBANK					Mill. kroner	KONSERN					
31.12	30.06.	30.06.	2. kvart.	2. kvart.		2. kvart.	2. kvart.	30.06.	30.06.	31.12	
2018	2018	2019	2018	2019	Noter	2019	2018	2 019	2018	2018	
1 291	574	710	296	368	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost	3	794	697	1 532	1 359	2 778
1 012	545	545	280	282	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi	3	114	93	221	174	367
951	452	548	235	279	Rentekostnader	3	441	357	849	675	1 416
1 352	667	706	341	371	Netto renteinntekter	3	467	433	904	858	1 729
346	166	165	82	86	Provisjonsinntekter		100	98	188	185	380
62	27	28	14	14	Provisjonskostnader		14	14	28	27	62
283	139	138	68	72	Netto provisjonsinntekter		86	84	160	158	318
16	16	11	16	11	Utbytte		6	7	6	7	7
19	67	27	40	(9)	Netto inntekter fra andre finansielle instrumenter		-1	21	18	47	-5
35	83	38	56	2	Netto inntekter fra finansielle instrumenter		5	28	24	54	2
13	18	27	18	23	Inntekter fra eierinteresser i tilknyttede selskaper		23	18	27	18	13
9	5	4	3	2	Andre driftsinntekter		2	3	4	5	10
22	23	31	21	25	Sum andre inntekter		25	21	31	23	23
1 692	912	913	486	470	Sum netto inntekter		583	566	1 119	1 093	2 072
415	196	213	99	108	Personalkostnader		133	123	265	240	499
29	14	17	7	9	Av- og nedskr. på varige driftsmidler og immat. eiendeler		9	7	17	14	30
338	165	167	82	84	Andre driftskostnader		89	88	178	176	355
782	375	398	188	200	Sum driftskostnader før tap		231	218	460	430	884
910	537	516	298	270	Driftsresultat før tap		352	348	659	663	1 188
-33	6	4	7	2	Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	4	2	5	5	5	-36
943	531	512	291	268	Resultat før skattekostnad	2	350	343	654	658	1 224
212	108	113	49	56	Skattekostnad		83	65	154	142	285
731	423	399	242	212	Resultat for perioden		267	278	500	516	939
					Minoritetsinteresser		0	0	0	0	1
731	423	399	242	212	Majoritetsinteresser		267	278	500	516	938
7,7	4,5	4,0	2,5	2,2	Resultat/utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (i hele kroner)		2,7	2,9	5,1	5,5	10,1
Utvidet resultatregnskap											
Poster som ikke vil bli omklassifisert til resultatet											
Resultatført estimatavvik pensjoner											
Skatteeffekt											
Poster som vil bli omklassifisert til resultatet											
0		0		0	Verdiendring basiswapper		16	-7	0	-12	-20
					Verdiendring utlån med pant i bolig						0
0		0		0	Skatteeffekt		-4	2	(0)	3	5
0	0	0	0	0	Sum utvidet resultat		12	-5	0	-9	-15
731	423	399	242	212	Sum totalresultat for perioden		279	273	500	507	924
					Minoritetsinteresser		0	0	0	0	1
					Majoritetsinteresser		279	273	500	507	923
7,7	4,5	4,0	2,5	2,2	Totalresultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (i hele kroner)		2,8	2,9	5,1	5,4	9,9

Balanse

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN			
31.12.	30.06.	30.06.			30.06.	30.06.	31.12.
2018	2018	2019	EIENDELER	Noter	2019	2018	2018
1 287	803	1 021	Kontanter og fordringer på sentralbanker		1 021	803	1 288
3 010	4 036	3 645	Utlån til kredittinstitusjoner		139	162	119
64 263	66 562	66 738	Netto utlån til kunder	4,5,6,8,10	104 964	100 529	102 942
17 691	13 758	16 067	Obligasjoner og sertifikater	10	17 146	15 375	14 598
369	648	181	Aksjer	10	182	648	370
197	135	284	Finansielle derivater	10,11	631	236	619
1 858	1 856	1 858	Eierinteresser i konsernselskaper				
584	62	919	Eierinteresser i tilknyttede selskaper		919	62	584
22	23	31	Immaterielle eiendeler		31	23	22
			Utsatt skattefordel				
387	399	435	Varige driftsmidler		461	421	413
90	124	115	Andre eiendeler		202	220	171
89 758	88 406	91 294	SUM EIENDELER	2,10	125 697	118 479	121 125
			GJELD OG EGENKAPITAL				
2 261	1 010	2 113	Gjeld til kredittinstitusjoner		1 839	898	1 918
56 546	57 270	59 964	Innskudd fra kunder	2,7,10	59 946	57 264	56 537
18 027	17 645	16 024	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,12	49 211	46 389	48 323
179	147	164	Finansielle derivater	10,11	164	314	179
223	167	133	Betalbar skatt		185	205	309
288	288	431	Annen gjeld		483	339	328
61	59	60	Avsetninger for forpliktelser		60	59	61
51	36	29	Utsatt skatt		4	9	21
1 604	1 524	1 605	Ansvarlig lånekapital	10,12	1 605	1 524	1 604
79 240	78 146	80 523	Sum gjeld		113 497	107 001	109 280
1 603	1 576	1 604	Eierandelskapital	13	1 604	1 576	1 603
1 075	1 075	1 075	Hybridkapital		1 075	1 075	1 075
7 840	7 609	8 092	Annen egenkapital		9 521	8 827	9 167
10 518	10 260	10 771	Sum egenkapital	9	12 200	11 478	11 845
89 758	88 406	91 294	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	2,10	125 697	118 479	121 125

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.	30.06.	30.06.		30.06.	30.06.	31.12.
2018	2018	2019		2019	2018	2018
2 417	1 256	1 227	Renteinnbetalinger	1 726	1 707	3 258
-1 059	-602	-300	Renteutbetalinger	-631	-861	-1 518
348	175	164	Andre innbetalinger	177	176	380
-716	-392	-347	Driftsutbetalinger	-451	-448	-823
8	5	3	Inngått på konstaterte tap	3	5	8
-225	-178	-112	Betalt periodeskatt	-145	-249	-291
-27	-16	-19	Betalte gaver	-19	-16	-27
954	1 677	3 190	Endring innskudd fra kunder	3 181	1 684	958
2 286	-6	-2 479	Endring utlån til kunder	-2 022	-3 054	-5 464
506	-520	-635	Endring utlån til kredittinstitusjoner	20	74	117
246	36	-117	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	1	-4	-41
4 738	1 435	575	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 875	-986	-3 443
15 353	9 028	8 564	Innbetaling vedr. verdipapirer	4 308	10 084	17 414
-20 473	-10 135	-6 921	Utbetaling vedr. verdipapirer	-6 842	-12 001	-18 568
6	0	0	Innbetaling vedr. salg av driftsmidler	0	8	11
-50	-20	-25	Utbetaling vedr. kjøp av driftsmidler	-25	-21	-51
-246	-605	-241	Utbetaling investering i datterselskaper og tilknyttede selskap	-241	-5	-246
-474	119	-17	Endring andre eiendeler	-83	293	-3
-5 884	-1 613	1 360	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 883	-1 642	-1 443
1 039	0	-31	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	-80	0	1 055
3 900	2 913	0	Innbetalinger obligasjonsgjeld	4 860	7 768	13 770
-3 656	-2 902	-1 931	Utbetalinger obligasjonsgjeld	-3 746	-5 070	-10 052
-150	-126	-127	Utbetaling utbytte og renter hybridkapital	-127	-127	-150
600	250	0	Emisjon ansvarlig lån	0	250	600
-400	-130	0	Innfridd ansvarlig lån	0	-130	-400
-43	-167	-112	Endring annen gjeld	-166	-403	208
1 290	-162	-2 201	Netto kontantstrøm fra finansieringsvirksomhet	741	2 288	5 031
144	-340	-266	Netto endring likvider	-267	-340	145
1 143	1 143	1 287	Likviditetsbeholdning 01.01	1 288	1 143	1 143
1 287	803	1 021	Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	1 021	803	1 288

Egenkapitaloppstilling

KONSERN	Egenkapital	Overkurs	Utjevning	Hybrid	Grunnfonds	Gave	Annen	Minoritets	
Mill. kroner	bevis	fond	fond	kapital	kapital	fond	egenkapital	interesser	SUM
Balanse 31.12.2017	783	451	341	1 075	7 165	61	1 230	2	11 108
Utdelt utbytte 2017							-94	-1	-95
Overgangsvirkning IFRS 9			1		4		-3		2
Resultat pr 30.06.2018				32			484		516
Betalte renter hybridkapital				-32					-32
Utvidet resultat							-9		-9
Disponert av gavefond						-12			-12
Balanse 30.06.2018	783	451	342	1 075	7 169	49	1 608	1	11 478
Resultat 1.7-31.12.2018			27	24	514	40	-182		423
Betalte renter hybridkapital				-24					-24
Emisjon hybridkapital									0
Utvidet resultat							-6		-6
Disponert av gavefond						-27			-27
Andre endringer							1		1
Balanse 31.12.2018	783	451	369	1 075	7 683	62	1 421	1	11 845
Utdelt utbytte 2018							-94		-94
Resultat pr. 30.06.2019				33			467		500
Betalte renter hybridkapital				-33					-33
Utvidet resultat							0		0
Kjøp og salg av egne egenkapital-bevis	0		0		0				1
Disponert av gavefond						-19			-19
Balanse 30.06.2019	783	451	369	1 075	7 683	43	1 794	1	12 200
MORBANK									
Balanse 31.12.2017	783	451	341	1 075	7 165	61	94	0	9 970
Utdelt utbytte 2017							-94		-94
Overgangsvirkning IFRS 9			1		4				5
Resultat pr 30.06.2018				32			391		423
Betalte renter hybridkapital				-32					-32
Utvidet resultat									0
Disponert av gavefond						-12			-12
Balanse 30.06.2018	783	451	342	1 075	7 169	49	391	0	10 260
Resultat 1.7-31.12.2018			27	24	514	40	-297		308
Betalte renter hybridkapital				-24					-24
Emisjon hybridkapital									0
Utvidet resultat									0
Disponert av gavefond						-27			-27
Balanse 31.12.2018	783	451	369	1 075	7 683	62	94	0	10 518
Utdelt utbytte 2018							-94		-94
Resultat pr. 30.06.2019				33			366		399
Betalte renter hybridkapital				-33					-33
Utvidet resultat									0
Kjøp og salg av egne egenkapital-bevis	0		0		0				0
Disponert av gavefond						-19			-19
Balanse 30.06.2019	783	451	369	1 075	7 683	43	366	0	10 771

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med Internasjonale Standarder for Finansiell rapportering, IFRS, herunder IAS 34.

Regnskapsprinsippene er de samme som ble lagt til grunn i årsregnskapet for 2018 dersom ikke annet er spesifisert.

Banken endret 01.01.2019 regnskapsprinsipp for leieavtaler, hvor IFRS 16 leieavtaler har erstattet IAS 17 leieavtaler. For utfyllende beskrivelser av regnskapsmessige effekter av overgangen til ny regnskapsstandard vises det til årsregnskapet for 2018 note 40.

Det er ikke øvrige nye standarder gjeldende for 2019 som har hatt vesentlig betydning for regnskapet.

Skattesats på 25 prosent er lagt til grunn ved utarbeidelse av kvartalsregnskapet.

2. SEGMENTRAPPORTERING

	BANKVIRKSOMHET				30.06.2019	
Rapportering pr. segment			Ufordelt	Sum		
Resultatregnskap (Mill. kroner)	PM	BM	og elimin.	bankvirksomhet	Sørmeglere	Totalt
Netto renteinntekter	509	359	35	904	0	904
Netto andre driftsinntekter	90	33	31	154	61	215
Driftskostnader	192	51	158	401	60	460
Driftsresultat før tap pr. segment	408	342	-91	658	1	659
Tap på utlån og garantier	-1	-8	14			5
Resultat før skatt pr. segment	408	350	-105	653	1	654
Netto utlån til kunder	70 484	34 578	-98	104 964		104 964
Andre eiendeler			20 658	20 658	75	20 733
Sum eiendeler pr. segment	70 484	34 578	20 560	125 622	75	125 697
Innskudd fra og gjeld til kunder	30 669	23 665	5 612	59 946		59 946
Mellomregn./annen gjeld	39 814	10 913	2 749	53 476	75	53 551
Sum gjeld pr. segment	70 484	34 578	8 361	113 422	75	113 497
Egenkapital			12 200	12 200		12 200
Sum gjeld og egenkapital pr. segment	70 484	34 578	20 561	125 622	75	125 697

	BANKVIRKSOMHET				30.06.2018	
Rapportering pr. segment			Ufordelt	Sum		
Resultatregnskap (Mill. kroner)	PM	BM	og elimin.	bankvirksomhet	Sørmeglere	Totalt
Netto renteinntekter	494	343	22	858	0	858
Netto andre driftsinntekter	94	35	52	181	54	235
Driftskostnader	186	49	143	378	52	430
Driftsresultat før tap pr. segment	402	328	-69	661	2	663
Tap på utlån og garantier	4	1	0	5		5
Resultat før skatt pr. segment	398	327	-69	656	2	658
Netto utlån til kunder	66 562	33 881	85	100 529		100 529
Andre eiendeler			17 874	17 874	76	17 950
Sum eiendeler pr. segment	66 562	33 881	17 959	118 403	76	118 479
Innskudd fra og gjeld til kunder	29 444	22 057	5 763	57 264		57 264
Mellomregn./annen gjeld	37 118	11 824	718	49 661	76	49 737
Sum gjeld pr. segment	66 562	33 881	6 481	106 925	76	107 001
Egenkapital			11 478	11 478		11 478
Sum gjeld og egenkapital pr. segment	66 562	33 881	17 959	118 403	76	118 479

3. RENTEINTEKTER OG RENTEKOSTNADER

MORBANK			Renteinntekter	KONSERN		
31.12. 2018	30.06. 2018	30.06. 2019	Mill. kroner	30.06. 2019	30.06. 2018	31.12. 2018
			Renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:			
75	35	41	Renter av fordringer på kredittinstitusjoner	9	5	10
1 217	684	669	Renter av utlån til kunder	1 523	1 355	2 768
1 291	719	710	Sum renter fra finansielle instrumenter vurder til amortisert kost	1 532	1 359	2 778
			Renter fra finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat:			
150	72	79	Renter av utlån til kunder (fastrenteutlån)	79	72	150
198	90	145	Renter av sertifikater og obligasjoner	142	101	217
348	162	225	Sum renter fra fin. instr. vurder til virkelig verdi over resultat	221	174	367
			Renter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat			
664	238	320	Renter av utlån til kunder (lån med pant i bolig)			
664	238	320	Sum renter fra fin. instr. til virkelig verdi over utvidet resultat			
2 303	1 119	1 255	Sum renteinntekter	1 753	1 533	3 145

MORBANK			Rentekostnader	KONSERN		
31.12. 2018	30.06. 2018	30.06. 2019	Mill. kroner	30.06. 2019	30.06. 2018	31.12. 2018
			Rentekostnader fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:			
19	7	17	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	17	6	19
547	264	320	Renter på innskudd til kunder	320	264	543
305	142	168	Renter på utstedte verdipapirer	468	365	774
41	19	23	Renter på ansvarlig lånekapital	23	19	41
39	20	20	Avgift Bankens Sikringsfond og andre rentekostnader	20	20	39
951	452	548	Sum renterkostnader fra fin.instr. vurder til amortisert kost	849	675	1 416
951	452	548	Sum rentekostnader	849	675	1 416

4. TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER OG UBENYTTETDE KREDITTER

Avsetning for tap og periodens tapskostnad er beregnet ihht IFRS 9 og er basert på forventet kreditttap (ECL) ved bruk av 3-trinns metode som er beskrevet i note 7 i årsregnskapet for 2018.

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.18	30.06.18	30.06.19	Periodens tapskostnad	30.06.19	30.06.18	31.12.18
-3	-1	-5	Periodens endring i nedskrivninger trinn 1	-4	-1	-3
-3	0	16	+ Periodens endring i nedskrivninger trinn 2	16	0	-7
-44	-12	-48	+ Periodens endring i nedskrivninger trinn 3	-48	-14	-43
22	26	35	+ Periodens konst. tap	35	26	22
4	-2	9	+ Inntektsført som renter	9	3	4
8	5	3	- Periodens inngang på tidligere konstatert tap	3	5	8
-1	0	0	+ endring i nedskrivninger på garantier	0	-4	-1
-33	6	4	= Periodens tapskostnad	5	5	-36

MORBANK

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
	over 12 måneder	over levetiden	over levetiden	
	til instrumentet	til instrumentet	til instrumentet	Totalt
MILLIONER KRONER				
Tapsavsetning pr 1.1.2019	45	94	335	473
Overføringer				
Overført til trinn 1	66	-13	-53	0
Overført til trinn 2	-2	6	-4	0
Overført til trinn 3	0	-3	3	0
Tap på nye utlån	14	26	12	52
Tap på fraregnet utlån *	-10	-18	-17	-45
Tap på gamle lån og andre endringer	-73	14	14	-45
Tapsavsetning pr 30.06.2019	39	106	290	436
Avsetning tap på utlån	31	100	287	418
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	8	6	4	18
Sum tapsavsetning	39	106	290	436

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd.

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttet kreditter og garantier). Disse er presentert som annen gjeld i balansen.

KONSERN

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
	over 12 måneder	over levetiden	over levetiden	
	til instrumentet	til instrumentet	til instrumentet	Totalt
MILLIONER KRONER				
Tapsavsetning pr 1.1.2019	44	91	330	466
Overføringer				
Overført til trinn 1	64	-11	-53	0
Overført til trinn 2	-2	6	-4	0
Overført til trinn 3	0	-3	3	0
Tap på nye utlån	13	25	12	51
Tap på fraregnet utlån*	-10	-17	-17	-43
Tap på gamle lån og andre endringer	-71	12	15	-44
Tapsavsetning pr 30.06.2019	38	104	287	429
Avsetning tap på utlån	30	97	283	410
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	8	6	4	18
Sum tapsavsetning	38	104	287	429

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd eller overført mellom bank og kredittforetak.

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttet kreditter og garantier). Disse er presentert som annen gjeld i balansen.

5. MISLIGHOLDTE OG TAPSUTSATTE ENGASJEMENTER

Alle engasjementer i trinn 3 er definert som misligholdte. Engasjementer hvor en del av engasjementet har vært overtrukket eller hatt restanse over kr. 1.000 i mer enn 90 dager er presentert på egen linje.

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.18	30.06.18	30.06.19		30.06.19	30.06.18	31.12.18
213	270	333	Brutto misligholdte engasjement > 90 dager	333	270	213
783	828	777	Øvrige misligholdte engasjementer	791	854	797
996	1 098	1 109	Sum misligholdte engasjementer (trinn 3)	1 123	1 124	1 010
330	405	287	Trinn 3 nedskrivninger	287	410	335
666	693	822	Netto misligholdte engasjementer	836	714	675
33,1 %	36,9 %	25,9 %	Avsetningsgrad misligholdte engasjementer	25,6 %	36,5 %	33,2 %
0,33 %	0,40 %	0,49 %	Brutto misligholdte > 90 dager i % av brutto utlån	0,32 %	0,27 %	0,21 %

6. NEDSKRIVNINGER FORDELT PÅ SEKTOR, NÆRING OG TRINN

Tap fordelt på sektorer og næringer.

MORBANK				Mill. kroner		KONSERN			
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum tap pr 30.06.19		Sum tap pr 30.06.19	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1	
3	10	35	48	Personkunder	57	36	16	5	
0	0	0	0	Offentlig	0	0	0	0	
0	1	1	2	Primærnæring	2	1	1	0	
2	1	11	14	Industri	14	11	1	2	
8	12	54	73	Utvikling av eiendom	73	54	11	8	
1	2	73	76	Oppføring av bygninger	76	73	2	1	
17	67	70	155	Eiendomsdrift	154	71	66	17	
1	0	18	20	Transport	20	18	0	1	
1	4	13	18	Varehandel	18	13	4	1	
0	0	0	1	Hotell og restaurant	1	0	0	0	
1	1	0	1	Borettslag	1	0	1	1	
1	3	9	13	Forretningsmessig tjenesteyting	13	9	3	1	
3	2	3	8	Sosial tjenesteyting	8	3	2	2	
38	104	287	429	Sum tapsavsetninger på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	436	287	108	40	
30	97	283	410	Tapsavsetninger på utlån	418	32	102	284	
8	6	4	18	Tapsavsetninger på ubenyttede kreditter og garantier	18	8	6	4	
38	104	287	429	Sum tapsavsetninger	436	40	108	287	

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

Beregnet tap pr 30.06.2019 basert på de ulike trinnene i tapsmodellen.

Millioner kroner

Konsern	Trinn	Engasjementbeløp	I %	Beregnet tap	I %
Bedriftsmarked	1	34 058	29,1 %	35	8,0 %
	2	6 091	5,2 %	94	21,6 %
	3	880	0,8 %	252	57,7 %
Næringskunder totalt		41 030	35,1 %	381	87,3 %
Personmarked	1	70 626	60,4 %	6	1,3 %
	2	5 108	4,4 %	14	3,3 %
	3	243	0,2 %	35	8,1 %
Personkunder totalt		75 977	64,9 %	55	12,7 %
Sum		117 007	100,0 %	436	100,0 %

Millioner kroner

Morbank	Trinn	Engasjementbeløp	I %	Beregnet tap	I %
Bedriftsmarked	1	34 054	45,0 %	35	8,1 %
	2	6 091	8,0 %	94	22,0 %
	3	880	1,2 %	252	58,7 %
Bedriftsmarked totalt		41 026	54,2 %	381	88,8 %
Personmarked	1	31 081	41,1 %	3	0,8 %
	2	3 352	4,4 %	10	2,2 %
	3	229	0,3 %	35	8,2 %
Personmarked totalt		34 661	45,8 %	48	11,2 %
Sum		75 687	100,0 %	429	100,0 %

7. INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.18	30.06.18	30.06.19		30.06.19	30.06.18	31.12.18
26 797	27 415	28 504	Personkunder	28 505	27 416	26 798
10 072	10 608	11 143	Offentlig	11 143	10 609	10 073
442	462	599	Primærnæring	599	462	442
1 672	1 770	2 017	Industri	2 017	1 770	1 672
519	569	594	Utvikling av eiendom	573	560	507
978	926	984	Oppføring av bygninger	984	926	978
2 892	2 877	3 247	Eiendomsdrift	3 247	2 877	2 892
598	467	509	Transport	509	467	598
1 005	963	935	Varehandel	935	963	1 005
147	141	133	Hotell og restaurant	133	141	147
207	203	197	Borettslag	197	203	207
5 176	4 310	5 042	Forretningsmessig tjenesteyting	5 043	4 311	5 176
6 026	6 445	5 816	Sosial tjenesteyting	5 816	6 445	6 026
16	115	244	Påløpte renter	244	115	16
56 546	57 270	59 964	Sum innskudd fra kunder	59 946	57 264	56 537

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

8. UTLÅN FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.18	30.06.18	30.06.19		30.06.19	30.06.18	31.12.18
28 575	31 750	31 334	Personkunder	69 545	65 729	67 282
550	418	515	Offentlig	515	418	551
947	879	1 062	Primærnæring	1 065	879	948
971	1 157	986	Industri	987	1 157	972
4 756	4 426	4 309	Utvikling av eiendom	4 262	4 379	4 663
1 516	1 653	1 524	Oppføring av bygninger	1 525	1 654	1 518
18 019	17 429	17 575	Eiendomsdrift	17 588	17 435	18 039
668	675	685	Transport	685	675	669
1 051	1 129	1 163	Varehandel	1 163	1 130	1 052
301	306	280	Hotell og restaurant	280	306	301
1 095	1 284	1 262	Borettslag	1 263	1 285	1 096
1 150	1 059	1 145	Forretningsmessig tjenesteyting	1 146	1 060	1 151
4 978	4 778	5 147	Sosial tjenesteyting	5 152	4 779	4 983
135	146	164	Opptjente renter	206	180	173
64 713	67 088	67 149	Sum brutto utlån	105 383	101 066	103 400
450	526	411	Nedskrivninger på utlån	418	537	458
64 263	66 562	66 738	Sum netto utlån	104 964	100 529	102 942

* Nedskrivninger knytter seg kun til utlån og omfatter ikke nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier. Nedskrivninger er her ikke sammenlignbart med øvrige tapsnoter.

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

9. ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALDEKNING

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.18	30.06.18	30.06.19		30.06.19	30.06.18	31.12.18
10 518	10 260	10 771	Sum balanseført egenkapital	12 201	11 478	11 845
Kjernekapital						
-1 075	-1 075	-1 075	Egenkapital som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-1 075	-1 075	-1 075
-189	-68	-101	Del av resultat som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-101	-68	-189
-22	-23	-31	Fradrag for immaterielle eiendeler og utsatt skattefordel	-31	-23	-22
-24	-20	-22	Fradrag for forsvarlig verdsettelse (AVA)	-24	-22	-21
			Forholdsmessig andel ren kjernekapital fra Brage Finans AS	305	149	184
			Fradrag for interne eliminerings Brage Finans AS	-304	-158	-187
-37	-54	-104	Andre fradrag	-71	-54	-21
9 171	9 020	9 438	Sum ren kjernekapital	10 900	10 227	10 514
Annen kjernekapital						
1 075	1 075	1 075	Hybridkapital	1 075	1 075	1 075
			Forholdsmessig andel kjernekapital Brage Finans AS	36	15	15
0	0	0	Fradrag i annen kjernekapital	0		0
10 246	10 095	10 513	Sum kjernekapital	12 011	11 317	11 604
Tilleggskapital utover kjernekapital						
1 604	1 524	1 604	Ansvarlig lånekapital	1 604	1 524	1 604
			Forholdsmessig tilleggskapital Brage Finans AS	49	26	27
-99	-22	-100	Fradrag i tilleggskapitalen	-100	-22	-99
1 505	1 502	1 504	Sum tilleggskapital	1 553	1 528	1 532
11 751	11 597	12 017	Netto ansvarlig kapital	13 564	12 845	13 136
Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II beregnet etter standardmetoden:						
3	3	3	Engasjement med lokale og regionale myndigheter	3	3	3
51	67	61	Engasjement med institusjoner	30	12	20
148	165	220	Engasjement med foretak	223	167	150
452	459	443	Engasjement med massemarked	553	475	537
3 104	3 113	3 139	Engasjement med pantesikkerhet i eiendom	4 197	4 168	4 213
76	42	82	Engasjement som er forfalt	85	42	80
2	0	2	Engasjement som er høyrisiko	2	0	2
403	312	381	Engasjement i obligasjoner med fortrinnsrett	99	92	86
299	204	334	Engasjement i egenkapitalposisjoner	174	53	151
49	50	39	Engasjement øvrig	51	51	62
4 587	4 415	4 704	Kapitalkrav for kreditt- og motpartsrisiko	5 417	5 063	5 304
1	1	1	Kapitalkrav for posisjons-, valuta- og varerisiko	1	1	1
240	240	259	Kapitalkrav for operasjonell risiko	313	298	298
0	3	0	CVA tillegg	0	3	0
0	0	0	Fradrag i kapitalkravet	0	0	0
4 828	4 659	4 964	Sum minimumskrav til ansvarlig kapital	5 731	5 365	5 603
60 354	58 236	62 045	Risikovektet balanse (beregningsgrunnlag)	71 636	67 069	70 036
			Forholdsmessig andel av beregningsgrunnlag Brage Finans AS	2 036	1 103	1 336
			Fradrag for interne eliminerings Brage Finans AS	-777	-181	-484
			Risikovektet balanse etter konsolidering	72 895	67 991	70 888
15,2 %	15,5 %	15,2 %	Ren kjernekapitaldekning i %	15,0 %	15,0 %	14,8 %
17,0 %	17,3 %	16,9 %	Kjernekapitaldekning i %	16,5 %	16,6 %	16,4 %
19,5 %	19,9 %	19,4 %	Kapitaldekning i %	18,6 %	18,9 %	18,5 %
7,9 %	8,4 %	8,0 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,0 %	9,1 %	9,1 %

10. VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er klassifisert i ulike nivåer.

Nivå 1:

Omfatter finansielle eiendeler og forpliktelser verdsatt ved bruk av ukorrigerede observerbare markedsverdier. Dette omfatter noterte aksjer, derivater som handles på aktive markedsplasser, øvrige verdipapirer med noterte markedsverdier.

Nivå 2:

Instrumenter verdsatt basert på verdsettelsesteknikker hvor alle forutsetninger (all input) er basert direkte eller indirekte på observerbare markedsdata. Verdier her kan hentes fra eksterne markedsaktører eller avstemmes mot eksterne markedsaktører som tilbyr slike tjenester.

Nivå 3:

Instrumenter er basert på verdsettelsesteknikker hvor minst en vesentlig forutsetning ikke kan støttes basert på observerbare markedsverdier. I denne kategorien inngår investeringer i unoterte selskaper og fastrenteutlån hvor det ikke foreligger nødvendig markedsinformasjon.

For ytterligere beskrivelse henvises det til note 22 virkelig verdi av finansielle instrumenter i årsregnskapet for 2018.

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.06.2019	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
1 021		1 021		Kontanter og fordringer på sentralbanker	486		486	
3 645		3 645		Utlån til kredittinstitusjoner	1 155		1 155	
37 817			37 817	Netto utlån til kunder (flytende rente)	99 568			99 568
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
5 396			5 396	Netto utlån til kunder (fast rente)	5 396			5 396
23 525			23 525	Netto utlån til kunder (boliglån)				
16 067		16 067		Obligasjoner og sertifikater	17 146		17 146	
181	5		176	Aksjer	182	5		177
284		284		Finansielle derivater	631		631	
87 936	5	21 017	66 914	Sum finansielle eiendeler	124 564	5	19 418	105 141
Gjeld innregnet til amortisert kost								
2 113		2 113		Gjeld til kredittinstitusjoner	1 839		1 839	
59 964			59 964	Innskudd fra kunder	59 946			59 946
16 024		15 992		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	49 211		49 276	
1 605		1 608		Ansvarlig lånekapital	1 605		1 608	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
164		164		Finansielle derivater	164		164	
79 870	0	19 877	59 964	Sum finansiell gjeld	112 765	0	52 887	59 946

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			31.12.2018	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
1 287		1 287		Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 288		1 288	
3 010		3 010		Utlån til kredittinstitusjoner	119		119	
37 656			37 656	Netto utlån til kunder (flytende rente)	97 228			97 228
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
5 714			5 714	Netto utlån til kunder (fast rente)	5 714			5 714
20 893			20 893	Netto utlån til kunder (boliglån)				
17 691		17 691		Obligasjoner og sertifikater	14 598		14 598	
369	5		364	Aksjer	370	5		365
197		197		Finansielle derivater	619		619	
86 817	5	22 185	64 627	Sum finansielle eiendeler	119 936	5	16 624	103 307
Gjeld innregnet til amortisert kost								
2 261		2 261		Gjeld til kredittinstitusjoner	1 918		1 918	
56 546			56 546	Innskudd fra kunder	56 537			56 537
18 027		18 081		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	48 323		48 443	
1 604		1 601		Ansvarlig lånekapital	1 604		1 601	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
179		179		Finansielle derivater	179		179	
78 617	0	22 122	56 546	Sum finansiell gjeld	108 561	0	52 141	56 537

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.06.2018	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
803		803		Kontanter og fordringer på sentralbanker	803		803	
4 036		4 036		Utlån til kredittinstitusjoner	162		162	
38 189			38 189	Netto utlån til kunder (flytende rente)	94 843			94 843
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
5 686			5 686	Netto utlån til kunder (fast rente)	5 686			5 686
22 687			22 687	Netto utlån til kunder (boliglån)				
13 758		13 758		Obligasjoner og sertifikater	15 375		15 375	
648	4		644	Aksjer	648	4		644
135		135		Finansielle derivater	236		236	
85 942	4	18 732	67 206	Sum finansielle eiendeler	117 753	4	16 576	101 173
Gjeld innregnet til amortisert kost								
1 010		1 010		Gjeld til kredittinstitusjoner	898		898	
57 270			57 270	Innskudd fra kunder	57 264			57 264
17 645		17 762		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	46 389		46 685	
1 524		1 535		Ansvarlig lånekapital	1 524		1 535	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
147		147		Finansielle derivater	314		314	
77 596	0	20 454	57 270	Sum finansiell gjeld	106 389	0	49 432	57 264

Bevegelse kategori 3

KONSERN

Mill. kroner	Utlån og fordringer på kunder	Herav kredittrisiko	Aksjer
Innregnet verdi 01.01.2018	6 316	-2	567
Tilgang 1. halvår	647		36
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	18	12	41
Avgang 1. halvår	-1 295		-1
Innregnet verdi 30.06.2018	5 686	10	643
Tilgang 2. halvår	687		30
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	-87	-11	4
Avgang 2. halvår	-572		-12
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-300
Innregnet verdi 31.12.2018	5 714	-1	365
Tilgang 1. halvår	272		114
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	-9	11	-4
Avgang 2. halvår	-581		
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-298
Innregnet verdi 30.06.2019	5 396	10	177

MORBANK

Mill. kroner	Utlån og fordringer på kunder	Herav kredittrisiko	Aksjer
Innregnet verdi 01.01.2018	6 316	-2	567
Reklassifisering boliglån til virkelig verdi	25 002		
Tilgang 1. halvår	647		36
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	18	12	41
Avgang 1. halvår	-1 295		-1
Innregnet verdi 30.06.2018	30 688	10	643
Tilgang 2. halvår	687		30
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	-87	-11	3
Avgang 2. halvår	-4 681		-12
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-300
Innregnet verdi 31.12.2018	26 607	-1	364
Tilgang 1. kvartal	2 904		114
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	-9	11	-4
Avgang 1. kvartal	-581		
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-298
Innregnet verdi 30.06.2019	28 921	10	176

Sensitivitetsanalyse

Verdiendringer som følge av endring av kredittspread på 10 basispunkter.

KONSERN / MORBANK

Mill. kroner	30.06.2019	30.06.2018	31.12.2018
Utlån til kunder	18	17	18
- herav lån til bedriftsmarked (BM)	4	4	4
- herav lån til personmarked (PM)	14	13	14

11. MOTREGNING

KONSERN

Mill. kroner	30.06.2019	30.06.2019 (1) nettopresentert	30.06.2018	30.06.2018 (1) nettopresentert	31.12.2018	31.12.2018 (1) nettopresentert
Eiendeler						
Finansielle derivater	631	489	236	100	619	447

Gjeld

Finansielle derivater	164	22	314	177	179	7
-----------------------	-----	----	-----	-----	-----	---

MORBANK

Mill. kroner	30.06.2019	30.06.2019 (1) nettopresentert	30.06.2018	30.06.2018 (1) nettopresentert	31.12.2018	31.12.2018 (1) nettopresentert
Eiendeler						
Finansielle derivater	284	254	135	94	197	118

Gjeld

Finansielle derivater	164	135	147	106	179	101
-----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

(1) Viser eiendeler og forpliktelser dersom banken og konsernet hadde nettoført sine finansielle derivater mot hver enkelt motpart.

Banken og konsernets motregningsrett følger alminnelig norsk lov. Banken og Sparebanken Sør Boligkreditt AS har gjennom ISDA avtaler adgang til å motregne annet mellomværende dersom visse hendelser inntreffer. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

12. OBLIGASJONGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	30.06.2019	30.06.2018	31.12.2018
Obligasjoner, nominell verdi	48 613	46 119	47 969
Verdireguleringer	431	128	170
Påløpte renter	167	142	184
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	49 211	46 389	48 323

Endring i verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	31.12.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.06.2019
Obligasjoner, nominell verdi	47 969	4 860	-3 748	-468	48 613
Verdireguleringer	170			261	431
Påløpte renter	184			-17	167
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	48 323	4 860	-3 748	-224	49 211

Verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	30.06.2019	30.06.2018	31.12.2018
Obligasjoner, nominell verdi	15 897	17 519	17 904
Verdireguleringer	7	24	13
Påløpte renter	120	102	110
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	16 024	17 645	18 027

Endring i verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	31.12.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.06.2019
Obligasjoner, nominell verdi	17 904	0	-1 931	-76	15 897
Verdireguleringer	13			-6	7
Påløpte renter	110			10	120
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18 027	0	-1 931	-72	16 024

Endring i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån – morbank og konsern

Mill. kroner	31.12.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.06.2019
Ansvarlig lån	1 600	0	0		1 600
Påløpt rente	4			1	5
Sum ansvarlig lånekapital	1 604	0	0	1	1 605

13. EGENKAPITALBEVISEIERE

De 20 største egenkapitalbeviserne pr. 30.06.2019.

NAVN	ANTALL	ANDEL AV	NAVN	ANTALL	ANDEL AV
	EKB	EKB-KAP. %		EKB	EKB-KAP. %
1. Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør	7 988 679	51,00	11. Catilina Invest AS	114 558	0,73
2. EIKA utbytte VPF c/o Eika kapitalforv.	602 763	3,85	12. Svenska Handelsbanken AB	100 000	0,64
3. Arendal Kom. pensjonskasse	450 000	2,87	13. Ottersland AS	100 000	0,64
4. Pareto AS	417 309	2,66	14. MP Pensjon PK	85 523	0,55
5. Glastad Invest AS	368 765	2,35	15. Artel AS	82 131	0,52
6. Bergen Kom. Pensjonskasse	340 000	2,17	16. Profond AS	77 115	0,49
7. Otterlei Group AS	268 100	1,71	17. Apriori Holding AS	72 575	0,46
8. Wenaasgruppen AS	186 000	1,19	18. Varodd AS	70 520	0,45
9. Gumpen Bileiendom AS	174 209	1,11	19. Birkenes Sparebank	66 000	0,42
10. Allumgården AS	151 092	0,96	20. Brøvig Holding AS	65 639	0,42
Totalt - 10 største eierne	10 946 917	69,89	Totalt - 20 største eierne	11 780 978	75,21

Eierbrøken pr. 01.01.2019 var 17,2 prosent. Hybridkapitalen som er klassifisert som egenkapital er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk.

Eierandelskapitalen utgjorde 783 197 200 kroner, fordelt på 15 663 944 egenkapitalbevis, pålydende 50 kroner. Sparebanken Sør eide ingen egne egenkapitalbevis pr. 30.06.2019.

Risiko og Kapitalstyring

Risikostyringen sikrer at konsernets risikoeksponering til enhver tid er kjent og bidrar til at konsernet når strategiske mål, samt at lover, forskrifter og krav fra myndigheter etterleves. Det er fastsatt styringsmål for konsernets samlede risikonivå, og konkrete styringsmål innenfor de enkelte risikoområdene. Det er etablert systemer for måling, styring og kontroll av risiko. Kapitalstyringen skal sikre at konsernet har en god kjernekapitaldekning, finansiell stabilitet og en tilfredsstillende avkastning i forhold til risikoprofil. Konsernets kapitaldekning og risikoeksponering følges opp gjennom periodiske rapporter.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke kan overholde forpliktelser. En av de vesentligste risikofaktorene knyttet til Sparebanken Sørs virksomhet er kredittrisiko. Bankens fremtidige tapsutvikling vil også påvirkes av den generelle konjunkturutvikling, og et av de viktigste områdene for bankens risikostyring er dermed knyttet til kredittgivning og prosesser rundt dette.

Kredittrisikoen styres gjennom konsernets strategi- og policydokumenter, kredittrutiner, kredittprosesser, scoring- modeller og bevilgningsfullmakter.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig som følge av konsernets usikrede transaksjoner i rente-, valuta- og egenkapitalmarkedene, og kan inndeles i renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og spreadrisiko. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i rentenivå, markedspriser og/eller kurser. Det er styrevedtatte retningslinjer og rammer for styring av markedsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko knyttet til Sparebanken Sørs evne til å finansiere utlånsvekst og innfri låneforpliktelser til markedsbetingelser. Likviditetsrisiko omfatter også risikoen for at finansielle markeder som konsernet ønsker å benytte ikke fungerer. Retningslinjer og rammer for styring av likviditetsrisiko er fastsatt av styret.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er den risiko banken har som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller misligheter, eller eksterne hendelser. Eksempler på operasjonelle risikoforhold kan være uønskede handlinger og hendelser som bl.a. svikt i IT-systemer, hvitvasking, korrupsjon, underslag, innsidehandel, bedrageri, ran, trusler mot ansatte, fullmaktsbrudd og brudd på vedtatte rutiner m.m.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risiko for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Dette kan bl.a. oppstå som følge av at myndighetene innfører endring i reguleringer, eller ved gjennomføring av finans- eller pengepolitiske tiltak, herunder endringer i skatte-, avgifts- og valutilovgivningen, som vil kunne påvirke virksomheten negativt.

Det er en forutsetning for Sparebanken Sør at risiko skal være undergitt en aktiv og tilfredsstillende styring, basert på styrevedtatte målsettinger og rammer for risikoeksponering og risikotoleranse.

Resultat (Mill. kroner)	2. kvartal 2019	1. kvartal 2019	4. kvartal 2018	3. kvartal 2018	2. kvartal 2018
Netto renteinntekter	467	438	447	424	433
Netto provisjonsinntekter	86	74	82	78	84
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	5	20	-49	-3	28
Sum andre driftsinntekter	25	5	3	-2	21
Sum netto inntekter	583	537	483	497	566
Sum driftskostnader før tap	231	229	255	200	218
Driftsresultat før tap	352	308	228	297	348
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	2	3	-44	3	5
Resultat før skattekostnad	350	305	272	294	343
Skattekostnad	83	71	68	75	65
Resultat for perioden	267	234	204	219	278

Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Netto renteinntekter	1,52 %	1,46 %	1,46 %	1,40 %	1,48 %
Netto provisjonsinntekter	0,28 %	0,25 %	0,27 %	0,26 %	0,29 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	0,02 %	0,07 %	-0,16 %	-0,01 %	0,10 %
Andre driftsinntekter	0,08 %	0,02 %	0,01 %	-0,01 %	0,07 %
Sum netto inntekter	1,90 %	1,79 %	1,58 %	1,64 %	1,93 %
Sum driftskostnader før tap	0,75 %	0,76 %	0,83 %	0,66 %	0,74 %
Driftsresultat før tap	1,15 %	1,03 %	0,74 %	0,98 %	1,19 %
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	0,01 %	0,01 %	-0,14 %	0,01 %	0,02 %
Resultat før skattekostnad	1,14 %	1,02 %	0,89 %	0,97 %	1,17 %
Skattekostnad	0,27 %	0,24 %	0,22 %	0,25 %	0,22 %
Resultat for perioden	0,87 %	0,78 %	0,67 %	0,72 %	0,95 %

Nøkkeltall resultat

Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	9,0 %	8,3 %	7,2 %	7,8 %	10,1 %
Kostnader i % av inntekter	39,6 %	42,6 %	52,8 %	40,2 %	38,5 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto innt. fra finans. instr.	40,0 %	44,2 %	48,0 %	40,0 %	40,5 %

Nøkkeltall balanse

Forvaltningskapital	125 697	123 873	121 125	121 702	118 479
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	124 400	123 400	121 400	120 100	117 400
Netto utlån til kunder	104 964	102 957	102 942	101 868	100 529
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	4,4 %	4,3 %	5,6 %	6,1 %	6,2 %
Innskudd fra kunder	59 946	57 568	56 537	56 460	57 264
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	4,7 %	4,9 %	1,7 %	3,4 %	2,8 %
Innskudd i % av netto utlån	57,1 %	55,9 %	54,9 %	55,4 %	57,0 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)	12 200	11 952	11 845	11 666	11 478
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	0,01 %	0,01 %	-0,17 %	0,04 %	0,02 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	0,32 %	0,21 %	0,21 %	0,26 %	0,26 %

Andre nøkkeltall

Likviditetsreserve (LCR) konsern	146 %	180 %	159 %	177 %	167 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern - EUR	3033 %	2807 %	4727 %	1820 %	603 %
Likviditetsreserve (LCR) morbank	137 %	168 %	180 %	170 %	165 %
Ren kjernekapitaldekning	15,0 %	14,9 %	14,8 %	14,8 %	15,0 %
Kjernekapitaldekning	16,5 %	16,4 %	16,4 %	16,4 %	16,6 %
Kapitaldekning	18,6 %	18,5 %	18,5 %	18,9 %	18,9 %
Ren kjernekapital	10 900	10 694	10 513	10 324	10 227
Kjernekapital	12 011	11 790	11 603	11 414	11 317
Netto ansvarlig kapital	13 564	13 329	13 134	13 187	12 845
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,0 %	9,0 %	9,1 %	9,0 %	9,1 %
Antall ekspedisjonssteder	34	34	34	34	34
Antall årsverk i bankvirksomheten	427	436	434	431	419

Nøkkeltall egenkapitalbeviset

Egenkapitalbevisbrøk, vektet gjennomsnitt for perioden	17,2 %	17,2 %	17,9 %	17,9 %	17,9 %
Antall utstedte bevis	15 663 944	15 663 943	15 663 943	15 663 944	15 663 944
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)	2,2	1,9	4,5	4,0	2,5
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)	2,7	2,4	5,1	5,1	2,9
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	122,2	119,4	123,2	120,9	118,9
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Børskurs ved utgangen av perioden	95,0	90,2	96,9	99,8	97,2

Nøkkeltall konsern 2013-2018

	31.12. 2018	31.12. 2017	31.12. 2016	31.12. 2015	31.12. 2014*	31.12. 2013*
Resultat (Mill. kroner)						Proforma
Netto renteinntekter	1 729	1 679	1 565	1 544	1 511	1 443
Netto provisjonsinntekter	318	312	293	300	284	252
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	2	88	224	-66	184	201
Sum andre driftsinntekter	23	18	28	14	23	22
Sum netto inntekter	2 072	2 097	2 110	1 792	2 002	1 918
Sum driftskostnader før tap	884	811	787	817	834	800
Driftsresultat før tap	1 188	1 286	1 323	975	1 168	1 118
Tap på utlån og garantier	-36	20	50	97	268	126
Resultat før skattekostnad	1 224	1 266	1 273	878	900	992
Skattekostnad	285	282	284	231	215	219
Resultat for perioden	939	984	989	647	685	773
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital						
Netto renteinntekter	1,46 %	1,53 %	1,49 %	1,58 %	1,60 %	1,60 %
Netto provisjonsinntekter	0,27 %	0,28 %	0,28 %	0,31 %	0,30 %	0,28 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	0,00 %	0,08 %	0,21 %	-0,07 %	0,20 %	0,22 %
Andre driftsinntekter	0,02 %	0,02 %	0,03 %	0,01 %	0,02 %	0,03 %
Sum netto inntekter	1,75 %	1,92 %	2,01 %	1,83 %	2,12 %	2,13 %
Sum driftskostnader før tap	0,75 %	0,74 %	0,75 %	0,83 %	0,88 %	0,89 %
Driftsresultat før tap	1,00 %	1,17 %	1,26 %	0,99 %	1,24 %	1,24 %
Tap på utlån og garantier	-0,03 %	0,02 %	0,05 %	0,10 %	0,28 %	0,14 %
Resultat før skattekostnad	1,03 %	1,16 %	1,21 %	0,90 %	0,96 %	1,10 %
Skattekostnad	0,24 %	0,26 %	0,27 %	0,24 %	0,23 %	0,24 %
Resultat for regnskapsåret	0,79 %	0,90 %	0,94 %	0,66 %	0,73 %	0,86 %
Nøkkeltall resultat						
Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	8,5 %	9,7 %	11,3 %	8,4 %	10,1 %	12,3 %
Kostnader i % av inntekter	42,7 %	38,7 %	37,3 %	45,6 %	41,7 %	41,7 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	42,7 %	40,4 %	41,7 %	44,0 %	45,9 %	46,6 %
Nøkkeltall balanse						
Forvaltningskapital	121 125	114 310	105 455	101 334	94 062	93 758
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	118 600	109 500	104 950	98 000	94 300	90 200
Netto utlån til kunder	102 942	97 518	90 928	88 387	80 913	77 450
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	5,6 %	7,2 %	2,9 %	9,2 %	4,5 %	6,8 %
Innskudd fra kunder	56 537	55 580	51 562	48 349	48 250	43 740
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	1,7 %	7,8 %	6,6 %	0,2 %	10,3 %	8,3 %
Innskudd i % av netto utlån	54,9 %	57,0 %	56,7 %	54,7 %	59,6 %	56,5 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)	11 845	11 108	10 051	8 263	7 157	6 658
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	-0,17 %	0,02 %	0,05 %	0,11 %	0,33 %	0,16 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	0,21 %	0,28 %	0,30 %	0,47 %	0,71 %	0,60 %
Andre nøkkeltall						
Likviditetsreserve (LCR) konsern	159,0 %	139,0 %	128,0 %	108,0 %		
Likviditetsreserve (LCR) konsern- EUR	4727 %	3105 %				
Likviditetsreserve (LCR) morbank	180,0 %	134,0 %	119,0 %	71,0 %		
Ren kjernekapitaldekning etter forholdsmessig konsolidering av deleide selskaper	14,8 %	14,9 %	14,7 %	12,7 %	13,1 %	12,8 %
Kjernekapitaldekning	16,6 %	16,7 %	16,0 %	13,5 %	14,4 %	14,2 %
Kapitaldekning	18,7 %	18,9 %	17,9 %	15,5 %	15,1 %	15,1 %
Ren kjernekapital	10 517	9 890	9 114	7 700	7 092	6 376
Kjernekapital	11 591	10 965	9 939	8 210	7 792	7 076
Netto ansvarlig kapital	13 096	12 347	11 121	9 388	8 170	7 522
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,1 %	9,2 %	8,6 %	7,0 %	7,0 %	
Antall ekspedisjonssteder	34	34	34	40	40	44
Antall årsverk i bankvirksomheten	434	432	439	449	454	489
Nøkkeltall egenkapitalbevis						
Egenkapitalbevisbrøk før disponering av resultat	17,9 %	18,7 %	19,8 %	13,5 %	14,1 %	7,1 %
Antall utstedte bevis	15 663 944	15 663 944	15 663 944	4 768 674	4 768 674	1 250 000
Resultat pr. egenkapitalbevis (morbank)	7,7	8,9	8,5	10,6	12,2	10,3
Resultat pr. egenkapitalbevis (konsern)	10,1	11,2	10,7	17,6	20,3	18,1
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis (morbank)	6,0	6,0	6,0	9,0	10,0	10,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	123,2	120,0	115,2	219,0	212,0	187,0
Kurs/bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,8	0,9	0,8	0,6	0,9	0,8
Børskurs ved utgangen av perioden	96,9	104,0	91,3	139,0	196,0	150,0

	2. kv.	1. kv.	4. kv.	3. kv.	2. kv.	1. halvår	1. halvår	31.12.
Mill. kroner	2019	2019	2018	2018	2018	2018	2019	2018
Egenkapitalavkastning justert for hybridkapital								
Resultat etter skatt	267	233	204	219	278	500	516	939
Betalte renter hybridkapital	-21	-12	-12	-12	-20	-33	-32	-56
Resultat etter skatt, inkludert renter hybridkapital	246	221	193	207	258	467	484	884
IB Egenkapital	11 952	11 845	11 666	11 478	11 233	11 845	11 108	11 108
IB Hybridkapital	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075
IB Egenkapital ekskl. hybridkapital	10 877	10 770	10 591	10 403	10 158	10 770	10 033	10 033
UB Egenkapital	12 200	11 952	11 845	11 666	11 478	12 200	11 478	11 845
UB Hybridkapital	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075
UB Egenkapital ekskl. hybridkapital	11 125	10 877	10 770	10 591	10 403	11 125	10 403	10 770
Snitt egenkapital	12 076	11 899	11 756	11 572	11 356	12 023	11 293	11 477
Snitt egenkapital ekskl. hybridkapital	11 001	10 824	10 681	10 497	10 281	10 948	10 218	10 402
Egenkapitalavkastning	8,9 %	7,9 %	6,9 %	7,5 %	9,8 %	8,4 %	9,2 %	8,2 %
Egenkapitalavkastning ekskl. hybridkapital	9,0 %	8,3 %	7,2 %	7,8 %	10,1 %	8,6 %	9,6 %	8,5 %
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital								
Netto renteinntekter	467	437	447	424	433	904	858	1 729
Renter hybridkapital	-21	-12	-11,5	-12	-20	-33	-32	-56
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	446	425	436	412	413	871	826	1 674
Gjennomsnittlig forv.kap.	124 400	123 400	121 400	117 399	117 400	115 300	116 400	118 600
I % av gjennomsnittlig forv.kapital	1,44 %	1,40 %	1,42 %	1,39 %	1,41 %	1,52 %	1,43 %	1,41 %
Ordinær drift (justert resultat)								
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	446	425	436	412	413	871	826	1 674
Netto provisjonsinntekter	86	74	-4	78	84	160	158	318
Resultatandel tilknyttede selskaper (ekskl. verdijustering Balder Betaling/Vipps)	23	4	-4	-1	-4	6	-4	-9
Sum andre driftsinntekter	2	2	7	-	2	4	5	13
Driftskostnader	231	229	255	200	218	460	430	884
Ordinær drift (justert resultat), før skatt	326	275	180	289	277	581	555	1 112
Resultat ekskl. Finans og justert for engangshendelser								
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	446	425	436	412	413	871	826	1 674
Netto provisjonsinntekter	86	74	-4	78	84	160	158	318
Resultatandel tilknyttede selskaper (ekskl. verdijustering Balder Betaling/Vipps)	23	4	-4	-1	-4	6		
Andre driftsinntekter	2	2	7	-	2	4	5	13
Driftskostnader	231	229	255	200	218	460	430	884
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	2	3	-44	3	5	5	5	-36
Resultat ekskl. Finans og justert for engangshendelser	324	272	224	286	272	570	554	1 157
Skatt (25 %)	81	68	56	72	68	143	139	289
Ordinær drift / justert resultat etter tap, etter skatt	243	204	168	215	204	428	416	867
Snitt egenkapital ekskl. hybridkapital	11 001	10 824	10 681	10 497	10 281	10 948	10 218	10 402
Egenkapitalavkastning resultat ekskl. Finans og justert for engangshendelser	8,9 %	7,6 %	6,2 %	8,1 %	8,0 %	7,9 %	8,2 %	8,3 %
Gjennomsnitt renter / maringer								
Gjennomsnittlig utlånsrente PM (avkastning)	2,90 %	2,79 %	2,74 %	2,62 %	2,65 %			
Gjennomsnittlig utlånsrente BM (avkastning)	3,66 %	3,49 %	3,36 %	3,26 %	3,42 %			
Gjennomsnittlig innskuddsrente PM	0,91 %	0,88 %	0,82 %	0,81 %	0,81 %			
Gjennomsnittlig innskuddsrente BM	1,30 %	1,14 %	1,12 %	1,04 %	1,00 %			
Gjennomsnittlig 3 mnd NIBOR	1,46 %	1,29 %	1,19 %	1,06 %	1,07 %			
Utlånsmargin PM (utlånsrente - 3 mnd. NIBOR)	1,44 %	1,50 %	1,55 %	1,56 %	1,58 %			
Utlånsmargin BM (utlånsrente - 3 mnd. NIBOR)	2,20 %	2,20 %	2,17 %	2,20 %	2,35 %			
Innskuddsmargin PM (3 mnd. NIBOR - innskuddsrente)	0,55 %	0,41 %	0,37 %	0,25 %	0,26 %			
Innskuddsmargin BM (3 mnd. NIBOR - innskuddsrente)	0,16 %	0,15 %	0,07 %	0,02 %	0,07 %			

I styrets beretning og i regnskapspresentasjoner er det referert til enkelte justerte resultater som ikke er definert i IFRS (alternative resultatmål eller alternative performance measures (APM)). For definisjoner av Sparebankens Sørs alternative resultatmål se eget avsnitt.

Alternative resultatmål – APM

Sparebanken Sør presenterer alternative resultatmål (APM'er) som gir nyttig informasjon for å supplere regnskapet. Målene er ikke definert i IFRS (International Financial Reporting Standards) og er nødvendigvis ikke direkte sammenlignbare med andre selskapers resultatmål. Alternative resultatmål er ikke ment å erstatte eller overskygge regnskapstallene etter IFRS, men er inkludert i våre rapporter for å få frem den underliggende driften på en bedre måte.

Nøkkeltall som er regulert i IFRS eller annen lovgivning er ikke regnet som alternative resultatmål. Det samme gjelder for ikke-finansiell informasjon. Sparebanken Sørs alternative resultatmål er presentert i oversiktene nøkkeltall, beregninger og styrets beretning. Alle APM'er presentert med sammenligningstall. APM'ene som nevnt under har vært brukt konsistent over tid.

Sparebanken Sør's alternative resultatmål og definisjoner

APM	Definisjon
Egenkapitalavkastning	EK avkastning gir relevant informasjon om konsernets lønnsomhet ved å måle evne til å generere lønnsomhet fra aksjonærens investering. Egenkapitalavkastning er ett av konsernets viktigste finansielle måltall, og beregnes som: Resultat etter skatt i perioden (justert for rente på hybridkapital), dividert på gjennomsnittlig egenkapital (justert for hybridkapital).
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis (inkludert utbytte)	Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis. Dette for å gi leseren en mulighet til å vurdere rimeligheten av egenkapitalbevisets børskurs. Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis blir kalkulert som egenkapitalbevisernes andel av egenkapitalen (eksklusive hybridkapital) ved utløpet av perioden, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis.
Resultat / utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	Nøkkeltallet gir informasjon om resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis i perioden. Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved resultat etter skatt multiplisert med eierbrøken, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved majoritetsinnteresser multiplisert med eierbrøken, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis.
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	Utlånsvekst siste 12 mnd. gir informasjon om aktivitet og vekst i konsernets utlånsvirksomhet. Banken benytter Sparebanken Sør Boligkreditt (SSBK) som et finansieringsinstrument og tallene inkluderer lån som er overført til selskapet da det er den samlede veksten som er relevant å sammenlikne. Utlånsveksten er beregnet som brutto utlån inkludert lån overført til SSBK ved periodeslutt minus brutto utlån inkludert lån overført til SSBK på samme tid året før, dividert på brutto utlån inkludert lån overført til SSBK på samme tid året før.
Innskuddvekst i % siste 12 mnd.	Innskuddvekst siste 12 måneder gir informasjon om aktivitet og vekst innenfor likviditetsstyringen i banken. Innskuddvekst er beregnet som innskudd ved periodeslutt minus innskudd på samme tid året før, dividert på innskudd på samme tid året før.
Kostnadsprosent (Kostnader i % av inntekter)	Gir informasjon om forholdet mellom inntekter og kostnader og regnes som et av Sparebanken Sørs viktigste måltall. Beregnes som sum driftskostnader dividert på sum inntekter.
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	Måltallet benyttes til å sammenlikne børskursen mot bokført verdi. Denne benyttes ofte for å sammenligne banker og blir beregnet som følger: Kurs på egenkapitalbeviset til Sparebanken Sør ved periodeslutt, dividert på bokført verdi pr. egenkapitalbevis.
Tap på utlån i prosent av netto utlån (annualisert)	«Måltall som viser tap på utlån i prosent av netto utlån. Beregnes som tap på utlån (inkludert tap på utlån på lån som er overført til SSBK) dividert på netto utlån, (inkludert utlån overført til SSBK) ved periodeslutt. Når informasjonen blir gitt for perioder som er kortere enn et år blir tap annualisert.
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	Nøkkeltallet blir presentert for å gi relevant informasjon knyttet til konsernets kreditteksponering. Nøkkeltallet beregnes ved at misligholdte lån (over 90 dager) divideres med brutto utlån, inkludert lån overført til SSBK ved periodeslutt.
Utlånsmargin (PM og BM)	Måler konsernets gjennomsnittlige margin på utlån, beregnet ved gjennomsnittlig rente på utlån i perioden, minus gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR i perioden. Gjennomsnittlig utlånsrente er beregnet som renteinntekt fra utlån til kunder dividert på gjennomsnittlig utlån til kunder i perioden.
Innskuddsmargin (PM og BM)	Måler konsernets gjennomsnittlige margin på innskudd, beregnet ved gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR i perioden, minus gjennomsnittlig rente på innskudd i perioden. Gjennomsnittlig innskuddsrente er beregnet som rentekostnader fra innskudd fra kunder dividert på gjennomsnittlig innskudd fra kunder i perioden.
Gjennomsnittlig utlånsrente	Se utlånsmargin (PM og BM) over.
Gjennomsnittlig innskuddsrente	Se innskuddsmargin (PM og BM) over.

Styret og administrerende direktør i Sparebanken Sør bekrefter at bankens og konsernets halvårsregnskap for 2019 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysninger i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Videre bekreftes det at halvårsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer som selskapet står ovenfor.

Kristiansand, 8. august 2019

Stein A. Hannevik
styrets leder

Inger Johansen
nestleder

Tom Erik Jebsen

Erling Holm

Marit Kittilsen

Mette Ramfjord Harv

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Gunnhild T. Golid
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

www.sor.no 0719

SPAREBANKEN SØR

Sparebanken Sør Pb. 200, 4662 Kristiansand | www.sor.no | tlf. 38 10 92 00